

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschijnt eens per week, 's zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by de W. J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaalbaar is bepaald op 5 fr. per jaar.
 » » » » 3 fr. per half jaar.
 Een blad afzonderlyk 20 centimen.
 De aankondigingen, per drukregel. 15 »
 De reclamen » » » » 25 »

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeelige conditiën.

TONGEREN, DEN 3 JULY.

Zoo zeer onze provincie voor hare moedertaal, het vlaemsch, ook genegen is, zoo zeer wil zy ook regtveerdig zyn jegens hare waelsche broeders; zy wil daer waer het vlaemsch gesproken wordt het fransch niet tegen wil en dank zien opdringen, evenmin als men de walen tegen wil en dank het vlaemsch wil doen verstaen, want daer waer de gemeentens vlaemsch spreken, daer ook worden de contributie biljetten in het vlaemsch afgegeven en by de waelsche gemeentens worden deze in het fransch medegedeeld.

En ook de Limburger, zoo bedaerd hy ook wezen mag, laet zich zoo gemakkelek niet met den neus leiden, want het geheugt ons zeer wel dat by de kadastrale naziening van 1840 tot 1845 de inwoners der gemeenten Lanaye, Eben-Emael, Wonck, Roelenge en Bassenge de kadastrale stukken en declaratiën van eigendommen, welke hun in het vlaemsch wierden toegezonden, alle geweigerd hebben dezelve te ontvangen of te ondertekenen, vergende dat hen die stukken in het fransch moesten worden overgemaekt. Hiervan werd dan ook kennis gegeven aen het gouvernement, en M. de minister gaf onmiddelyk bevel deze stukken, op nieuw, in de fransche taal af te leveren.

Zoo alsdan gehandeld werd verlangen wy dat heden nog zoude geschieden, en wy vergen ook dat wy, vlamingen, in dergelyke gevallen mogen regt bekomen; dit is niet meer dan billyk, en daerom moet en zal dit wezen.

Wyl wy over het vlaemsch handelen, zeggen wy in het voorbygaen, dat wy met genoegen bemerkten dat sedert ettelyke tyd het vlaemsch in het administratief memoriael onzer provincie grootendeels verbeterd is.

Wy stippen ook volgaerne aen dat, in al wat alhier door de regering onzer stad in het vlaemsch wordt uitgegeven, de taal geenszins vernarmteld wordt en dat aldaer een voldoende schryftraant wordt gehouden. Wy wenschten dat in alle gemeentens zooveel vooruitgang voor onze moedertaal plaets greep.

Wy zyn ook van gevoelen dat de gemeente besturen der vlaemsche gemeenten geenszins verplicht zyn aen de hogere autoriteit antwoord te moeten geven, op stukken die hun in het fransch toegezonden worden.

Wy gaen nog wat verder en wy verlangen de oorzaak te kennen waerom de bestendig deputatie van onze

provinciale raad hare proces-verbalen maer alleenlyk in het fransch uitgeeft?

En de provinciale raad, welke eertsdaegs byeenkomt, zal zich deze altoos in eene fransche broek blyven laten steken? Weten deze het meest van al niet dat ze beter vlaemsch dan fransch verstaen, en dat byaldien de zittingen in het vlaemsch gebeurden, er zoo vele niet zouden gevonden worden die op hunnen stoel genageld zouden moeten blyven vastzitten?

Dat deze zittingen nog al in het fransch voor eenigen tyd blyven voortduren dit willen wy wel toestaen, maer dat de proces-verbalen maer alleenlyk in de fransche taal gedrukt en uitgegeven worden, dit is den bal mislaen, want er zyn zekerlyk van de drie burgemeesters twee die geen fransch verstaen, of ten minste niet genoeg om te kunnen oordeelen waerover is gehandeld geworden.

Indien men dus aen dezen toestand van zaken geene verandering wil brengen, ware het beter dat de proces-verbalen gaer en gansch niet wierden gedrukt, want voor twee derden zyn de fransche proces verbaalen grieksch of latyn.

De willekeurige magt van de voorzitters der regtbanken.

Het is ongelooflyk, maer het is nochtans zoo, dat, in onze eeuw van gelykheid en van persoonlyke weerdigheid, onder de zwarte toga gevoerd met wit konynen vel, nog die verwaende en onbeschofte magt schuilt, dewelke men noemt *pouvoir discrétionnaire*: eene ware tyranny die zich allengskens gesteld heeft boven het gemeene regt, boven de betamelykheid, boven de wellevendheid, en die, verschansd in hare opgeblazene onschendbaarheid, de lieden veroordeelt zonder ze te aenhooren, alleenlyk omdat hun aenzigt het geluk niet heeft te behagen aen het hof!

Maer welk gedacht hebben zy dan van hunne willekeurige magt, die magistraets-persoonen die de regten, de belangen, de eer van eenen getuige onbeschaemdelik onder de voeten treden, zonder dat het aen dezen toegelaten zy den tyran, gewonden in zyne zes ellen zwart merinos, hoon met hoon te betalen!

Zekerlyk begrypen wy dat de stoffelyke politie der gehoorzael moet overgelaten worden aen het geleide van den president; maer wy kunnen niet gelooven dat de sombere opstellers van het Strafwetboek deze alles ver-

mogende, alles onder de voeten trappende magt, — welke de Czar van Rusland zich morgen niet zoude durven toeëigenen, uit vrees van uitgesloten te worden door gansch Europa — aen de registers willekeuriglyk hebben willen laten.

Wy lezen in de *Emancipation* van Brussel : Ernstige oneenigheden uitgeborsten zynde in den schoot van het ministerie, spreekt men van het ontslag van eenige zyner leden, alsook van hetgene van M. Verhaegen, als voorzitter der Associatie van het Brouwershuis. Het koninglyk besluit dat den zittyd eindigt zou welhaest in den *Monteur* verschynen. Wy weten niet tot hoe verre deze algemaenlyk verspreide geruchten gegrond zyn.

Het liberael kiesgenootschap van Brussel heeft als kandidaat voor de kamer uitgesproken M. Defré (Boniface) aen dewelken zy den voorkeur geeft op M. Partoes, minister van openbare werken. De *Indépendance* die de kandidaet van M. Partoes voorgestaen had, onderwerpt zich ootmoediglyk aen de beslissingen van den grooten brusselschen klub. Ziehier haer artikel :

» De poll der *liberalen Associatie en grondwettelyke Vereeniging* heeft uitspraak gedaen. Hy heeft de meerderheid gegeven aen M. Louis Defré. Deze uitslag is dengene niet die wy verhoopt hadden, en wy zullen niet poogen het spyt te verbergen dat wy gevoelen van de kandidaet van M. Partoes te hebben zien *uitstellen*, aangeduid, volgens ons, door de noodwendigheden des oogblikke. Maer daerom zullen wy niet te min getrouwlyk blyven aen ons voorgaende : voor wat ons betreft, eindigt van thans af allen redetwist, en wy aenveerden vrymoediglyk de uitspraak der meerderheid, die zich in de *liberalen Associatie* van Brussel geuit heeft ten voordeele van M. Louis-Defré.

« Het grondwettelyk liberalisme heeft dus maer éénen kandidaet meer voor de kiezing van 5 July, M. Defré. De poogingen van alle degenen die den zegeprael dier denkwylle willen, moeten voortaan aengewend worden om dien naem uit de stembus te doen komen.»

Men zou niet beter van zyn hert eenen steen kunnen maken. Daer is nu de *Indépendance* gedwongen, even als M. Partoes en zyne kollegas van het ministerie, om te stemmen voor eenen kandidaet waer van zy gisteren horegenaemd niet wilden hooren. Het is eene sonderlinge wyze om het vertegenwoordigend en parlementair stelsel toe te passen; doch wy mogen niet vergeten dat de

EENE EDELE DOCHTER.

I.

Toen in Frankryk de oorlog werd verklaerd aen de kastelen, toen benden moordenaers, in de erfolyke wooningen des adels vielen, en plunderden, brandden en dikwyls meesters en dienaers vermoordden, verlieten M. en Mev. de Bl. . . hun schoon kasteel by Cherburg, en begaven zich naar de eilanden Jersey en Guernesey. Reeds waren die twee eilanden vol vlugtende familiën en gebannen priesters.

Na eenigen tyd te St-Vallier te hebben doorgebracht, vertrokken M. en Mev. de Bl. . . om zich naar Londen te begoven, alwaer reeds een gedeelte van hunne familie en velen hunner vrienden zich hadden vereenigd.

Zy waren uit Frankryk vertrokken met twee kinderen, eenen zoon en eene dochter. Lodewyk had zyn vyftiende jaer bereikt en Antonia telde een jaer minder dan haer broeder. Zoo jong in een vreemd land, leerden zy het engelsch zoo gemakkelek als hunne moedertaal, en later kwam hun zulks zeer ter stade. Te Londen aengekomen, gingen M. en Mev. de Bl. . . zich vestigen in de wyk van Manchester en Portman-Square, die als eene fransche stad was geworden. Het geluk zich by vele landgenoten te bevinden, aldaer allen hetzelfde staetkundige gevoelen te belyden, luidop diegenen te kunnen zegenen, die men beminde, maer alleen zuivere en eervolle handen te moeten drukken, en den troost te smaken in elkanders wenschen en hoop te deelen; al die vertroosting van de ballingschap verborgen gedurende jaren voor M. en Mev. de Bl. . . de verlegenheid en de ellende die eens in de uitgewekene zamenleving moesten ontstaen. Even als vele anderen, hadden zy zich bedwelmde; en in de avondvergaderingen, die de dagen van arbeid opvolgden, hadden zy dikwyls hunne lieve dochter Antonia medegebragt. Eensklaps hiel-

den zy op zich daer te vertoonen; ziehier de oorzaak van die afwezigheid :

En goed, een voortreffelyk koopman uit de binnenstad van Londen, James Henckel gehheeten, die altoos rond zich henen blikte, om te zien of hy niet ergens eene ellende te verzachten of een ongeluk te troosten vond, den jeugligen Lodewyk de Bl. . . ledig ziende en zonder bediening, had aen dezee vader voorgesteld hem in zyne bureelen te plaetsen. De normandische edelman had dankbaar het aanbod van den braven koopman aenvaard; de broeder van Antonia, als schryver geplaatst in dit befaemd handelshuis, legde zich met yver en behendigheid toe op eenen arbeid, zeker van eenen droogen aerd, doch die veel van zyn veelevende voor den jongen uitwykeling verloor, wanneer hy beacht, dat dit gebruik van zynen tyd eens voordeelig voor zyne familie konde worden. Lodewyk bragt zonder morren iedere morgen door met bezigheden, die zoo nieuw voor hem waren, en wanneer het uer der sluiting van de bureelen daer was, spoedde hy zich vlug en vrolyk naar het huis in de Springstreet, dat zyne ouders bewoonden. Nog geen jaer was de jonge Lodewyk by M. Henckel werkzaam, of die brave man gelastte hem met eene eervolle en voordeelige zending, waer van het doel was, talryke en gewigtige schulden op Jamaica te gaen invorderen. Aen de verlegenheid denkende, die zich by zyne ouders begon te doen gevoelen, aerzelde de edele jongeling niet, en ondanks de tranen, welke hy rondom zich zag vergieten, geloofde hy het zynen pligt te moeten vertrekken. Het schip bezoekende, dat hem naar de Antilles moest brengen, droomde hy, met zyne achttienjarige verbeelding, fortuin, en de tranen der scheiding werden hem minder bitter door de hoop, welke hy voedde, eenigen welstand te bezorgen aen zynen vader die oul wierd, en zyne moeder die byna altoos ziekelyk was, en wier gezondheid zichtbaar verzwakte, te midden van de

koude en dikke londensche misten.

De dag van het vertrek was vastgesteld; in den nacht welke dien voor eene moeder zoo schrikkeleken dag vooraf ging, was Mev. de Bl. . . ontroerd, gepynigd geweest door zoo grooten schroom, en door zoo sombere voorgevoelens, dat haer echtgenoot, wiens hart insgelyk leed by de gedachte der scheiding, op het punt was Lodewyk te Londen te houden. Ofschoon by den goeden M. Henckel beloofd had sterk te wezen in die omstandigheid, bragt hy zyn zoon by het bed van de arme weenende moeder, met de niet beleedene hoop, dat hy hem misschien zoude terughouden. Wol zegde de rede, dat hy zich niet tegen die reis mogt verzetten, doch het is niet tot de zielen, die hevig beminnen, dat de rede met het meeste vermogen spreekt. M. de Bl. . . moest het vertrek will'n, en toch wilde hy het maer half; want, wat de ballingschap het meeste verligt, is : het gewigt er van te dragen, met al de zynen, met al diegenen, welke men bemint, en wanneer Lodewyk, hunne vreugde en hunnen hoogmoed, verre van hen zoude wezen, zoude dan de verbanning niet zwaarder op hunne schouders drukken?

M. Henckel, die deze zwakheid voortzag, en die er medelyden mede had, dewyl hy ze zelve had gevoeld, zegde tot den vader en de moeder van zynen jongen beschermeling : « Hoult hem niet tegen ! laet hem vertrekken ! hy is verstandig en eerlyk : hy zal fortuna maken.

— Hy is thans ons geluk, onze vreugd, antwoordde Mev. de Bl. . . al snikkende; ik verkies zyne zorgen en liefkozningen boven den welstand, dien hy zoo verre voor ons gaet zoeken.

De rede kreeg echter de overhand op de moederlyfde, en Lodewyk vertrok.

Daegs naer de wreede scheiding kwam eene droefheid, die M. en Mev. de Bl. . . nog niet hadden gekend, zich als een gast, dien men niet kan doorzenden, in hunne haerd-